

~~1011 D. bij pasen per provinciale auto, voortak half twee~~

P.C.W.

E

DELFSIZE

Hoofd 5^e afdeling

Wij staat u zelf tevens dit voorstel. Er zou met dan wel een stukje markant Stadsbeeld verduwen, waarden ik geneigd ben binnens velen voor en restauratie op de landij-plaats.

P.P.D. en velen communisten heb ik hiervoor nog niet gereadpleegd.

P.C.W. - G
Ingekomen 28-1-74
No.: 00.1310
Gezien: Provinciale
Kommissie voor de Werkgelegenheid, in
Secr.:
Behandeling
Vergadering:

Aan het Sekretariaat van de Provinciale Kommissie voor de Werkgelegenheid, Groningen, Postbus 610, GRONINGEN.-

31/1

n 73

Ons kenmerk 5168R/4e afd.

DELFSIZE

Onderwerp aanvullende werken.

Datum 22 januari 1974.

Geachte heren,

Ingesloten doen wij u - in tienvoud - toekomen de basisgegevens van het plan tot afbraak, verplaatsing, wederopbouw en restauratie van de korenmolen "Aeolus" aan de Duurswoldlaan te Farmsum. Voorts treft u - in tweevoud - hierbij aan het terzake uitgewerkte plan (met bijbehorende kostenbegroting) vergezeld - in drievoud - van het onzerzijds ingevulde P.C.W.-formulier II.

Wij verwijzen u in dit verband naar uw brief van 13 december 1973, waarin u ons mededeelde dat geen mogelijkheid aanwezig is het onderhavige plan als zgn. E-objekt te subsidiëren. Wij merken nog op dat wij bij de Minister van Cultuur, Rekreatie en Maatschappelijk Werk hebben aangedrongen op aanmelding in het werkenbestand van de restauratie van de molen, indien zou blijken dat subsidiëring voorlopig niet mogelijk is omdat de voor restauraties beschikbare middelen niet toereikend zijn.

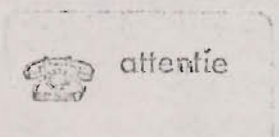
Gaarne vernemen wij van u of bovengenoemd plan in aanmerking komt voor opname in het werkenbestand.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Delfzijl,

, burgemeester.

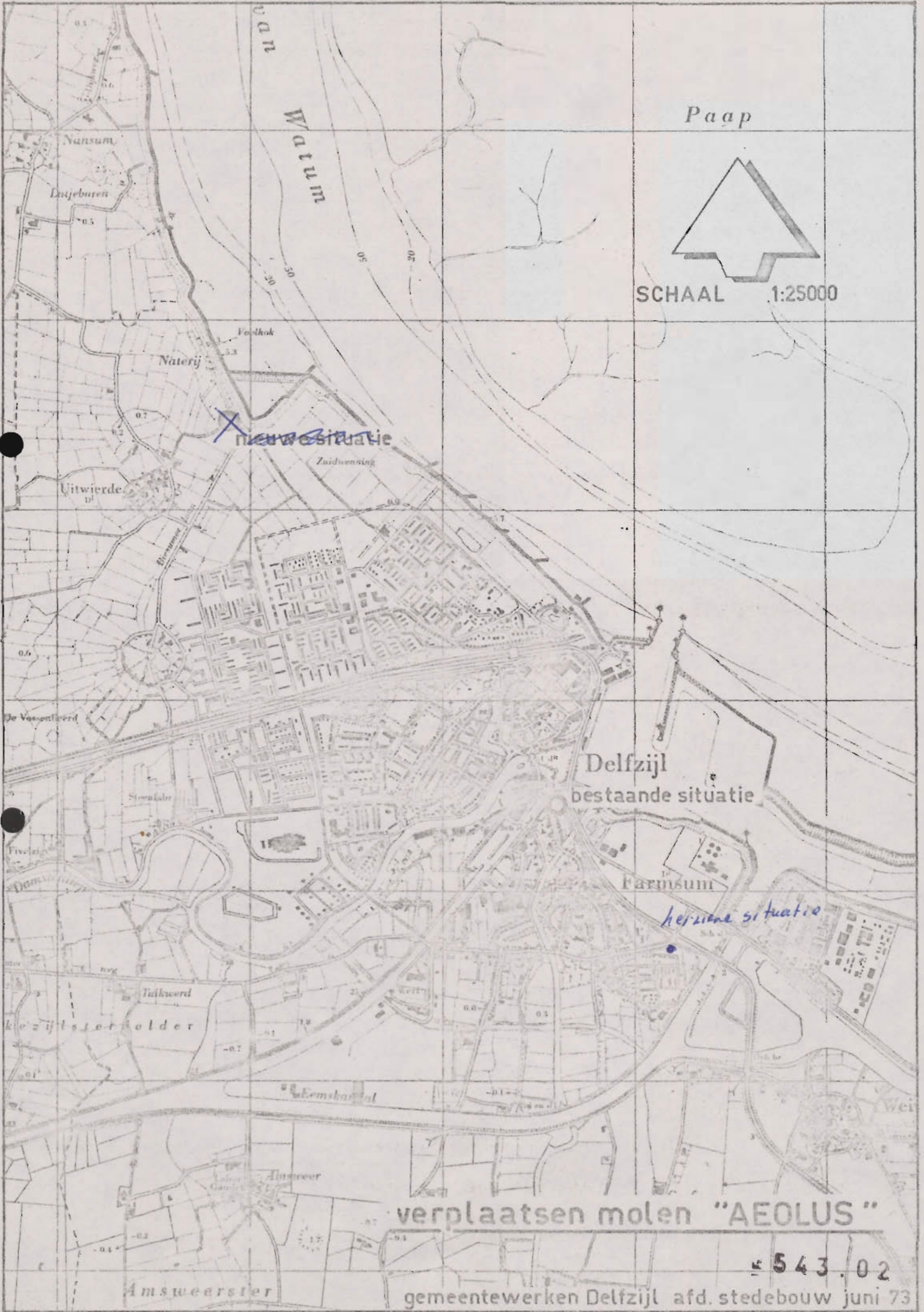
, sekretaris.

Bijlage(n):

05960 - 16666

c.z./mk.

nieuwe situatie

Delfzijl
bestaande situatie

herziene situatie

verplaatsen molen "AEOLUS"

543.02

gemeentewerken Delfzijl afd. stedenbouw juni 73

PROVINCIALE WATERSTAAT VAN GRONINGEN

No. 395	Bijlagen: terug: div. nieuw: 2	Aan: dhr. Hoofdingenieur adj. Directeur van de provinciale waterstaat, Ir. C. Winkler, Postbus 620, Groningen.
Bericht op: kb. G.S. d.d. brief d.d. 31-1-1974	Onderwerp: gemeente Delfzijl verplaatsen molen AEOLUS	Aantekening voor verzending: Delfzijl, 5 maart 1974. Groningen,

De hierbij teruggaande stukken betrekking hebbende op bovengenoemd onderwerp geven mij aanleiding het volgende op te merken.

De molen "Aeolus" is in 1971 door de gemeente aangekocht. Gedeputeerde Staten keurden een betreffende begrotingswijziging goed bij brief dd. 15 juni 1971, nr. 5526/15, 7e afd. (uw archief DHI dd. 17 juni 1971, nr. 5026). De gemeente kocht indertijd de molen om deze te restaureren. Blijkens de brief van de DHI dd. 27 april 1971, nr. 2022, waren in 1962/63 reeds rijks- en provinciale subsidies toegezegd.

De molen verkeert in een zéér slechte onderhoudstoestand. Het metselwerk is slecht, de rietbedekking is gedeeltelijk verdwenen, de wieken zijn niet meer aanwezig, terwijl ook de stelling ontbreekt.

Blijkens de bijgevoegde raming van de molenmakers Roemeling en Molema te Scheemda zal restauratie ter plaatse f. 150.000,-- gaan kosten. Daar dit een raming is van 1972 mag thans wel op f. 170.000,-- worden gerekend. Bij verplaatsing wordt dit bedrag plm. f. 150.000,-- daar aan het metselwerk niet gerestaureerd behoeft te worden. Nieuw metselwerk is in de

Afschrift aan: met/zonder bijl.	opsteller	afd/bur chef	dir. P.P.D.	adj. dir.	chef A.Z.	D.H.I.
Ter beoordeling naar:						
datum:						

raming van de verplaatsing opgenomen.

De moeilijkheid is dat noch de vorige eigenaar noch de gemeente kans hebben gezien de molen op de bestaande plaats een passende bestemming te geven.

Bij de molen behoort in het geheel geen terrein, terwijl parkeergelegenheid ontbreekt. Op de bestaande plaats zal naar mijn mening de molen slechts als monument, zonder nevenfunctie, gehadhaafd kunnen blijven.

Wanneer de molen verplaatst wordt zal het gehele metselwerk en de fundering nieuw gemaakt moeten worden. Wanneer ook nog gerekend wordt dat de omloop, de wieken en een groot gedeelte van het hout en het rieten dak vernieuwd moeten worden komt dit er op neer dat bijna een geheel nieuwe molen moet worden gemaakt.

De kosten van de verplaatsing zullen blijkens de raming van gemeentewerken f. 170.000,-- bedragen, zodat bij verplaatsing de totale kosten op plm. f. 337.000,-- moeten worden geraamd.

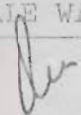
Het bouwwerk zal ^{op} de geplande plaats in het recreatiegebied "Voolhok" wel een nevenfunctie (bijv. als theehuis) kunnen vervullen. Een investering voor een gebouw voor deze functie kan dan uiteraard achterwege blijven.

Ik ben van mening dat het zinvol is dat monumenten als het onderhavige bewaard blijven. In dit geval is naar mijn mening verplaatsing de beste oplossing.

Wanneer de planologische dienst en de molencommissie achter het plan staan, ware naar mijn mening het object in het werkenbestand op te nemen.

Een fotocopie uit het boek "Groninger Molens" en een artikeltje uit het "Nieuwsblad voor de Eemmond" van 5 maart 1974 zijn ter oriëntering bijgevoegd.

DE WATERBOUWKUNDIGE VAN
DE PROVINCIALE WATERSTAAT,

nr. 867 M 29

AAN:

het College van
Gedeputeerde Staten
der provincie Groningen

plan tot verplaatsing
van de windkorenmolen
Aeolus te Farmsum.

31 mei 1974.

Bij uw hierbij teruggaande kantbrieven d.d. 29 november 1973, nr. 29.388, en 17 december 1973, nr. 30.624, beide 1-ste afdeling, leggen burgemeester en wethouders der gemeente Delfzijl een plan voor tot het verplaatsen van de windkorenmolen Aeolus te Farmsum naar Voelhok te Delfzijl-West.

Inderdaad is de molen, die in een zeer slechte staat verkeert, op zijn huidige standplaats in een ongunstige omgeving komen te staan. Dit is het gevolg van nieuwe hoogbouw nabij de molen. Bovendien is het een nadeel dat de molen nauwelijks nog over eigen terrein beschikt.

De met het onderhavige plan voorgelegde plaats voor het herbouwen achten wij echter niet bijzonder geslaagd.

Het verheugt ons dan ook te kunnen medelen, dat uit rechtstreeks overleg met het gemeentebestuur ons is gebleken, dat thans een betere situatie is gekozen, te weten te Farmsum op een terrein nabij de Zijlweg, ten zuiden van de sluisdeurenloods van de Provinciale Waterstaat.

Binnenkort zal de gemeente op basis van deze nieuwe plaats een herzien plan tot verplaatsing en herbouw van de molen aan u voorleggen.

Wij menen dat daardoor de onderhavige stukken verder buiten behandeling kunnen blijven.-

Namens de Provinciale Groninger Molencommissie,

B. Jongema

(secretaris)

3 65

(voorzitter)

verplaatsing Aeolus te Farmsum

Mr. 29.

Ten antwoord op uw kantbrief d.d. 28 oktober 1974, nr. 26.465, 1-ste afdeling, berichten wij uw college het volgende.

Uit de brief d.d. 14 oktober 1974, nr. 4513R/4-de afd., van burgemeester en wethouders van Delfzijl aan de minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk blijkt dat de gemeente een verplaatsing en restauratie van de windkorenmolen Aeolus te Farmsum voorstaat.

Dit plan is ons bekend. De nu overgelegde situering is gekozen na ~~enkele~~ overleg met onder meer de Farmsumer gemeenschap, die de molen voor Farmsum wil behouden. Door hoge nieuwbouw is de huidige standplaats van de molen erg ongunstig geworden. Bovendien verkeert de molen in een zeer slechte toestand. Met de gedachte met de restauratie tevens de molen te verplaatsen kunnen wij instemmen. De nieuw gekozen plaats achten wij geslaagd. Op deze plaats stond vroeger een watermolen; de Molenstraat is hiernaar genoemd.

In onze laatste vergadering werd ~~het~~ ⁱⁿ het ^{plan} voorgestelde ~~de~~ ^{de} ontworpen ~~verbinding~~ ^{de} verbinding ~~tussen~~ ^{tussen} het verenigingsgebouw en de molen ~~esthetisch~~ ^{esthetisch} minder geslaagd bevonden. Wij geven de voorkeur aan een gave vrijstaande molen.

De restauratie van de molen is door de Rijksdienst voor de Monumentenzorg reeds als R.C.O.W.-object aangemeld. Op de begroting van deze restauratie maken wij de aanmerking, dat onzes inziens de nieuw aan te brengen roeden wederom van zelfzwichting moeten worden voorzien. Zelfzwichting aan de roeden is een stuk vernuft, dat vooral bij Groninger molens werd ~~aan~~ en wordt toegepast; ze garandeert veel meer dan bij zeilroeden een veiliger en gemakkelijker bediening. Dit laatste is van belang, nu steeds meer molens in werking worden gehouden door leden van de gilde van vrijwillige molenaars.

Wij adviseren u met inachtneming van de twee bovengemaakte opmerkingen aan het plan medewerking te verlenen.

Namens de Provinciale Groninger
Molencommissie:

Aan de secretaris van de Provinciale
Groningse Molenkommissie,
Postbus 630,
GRONINGEN.-

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk
4512/4e afd.

DELFZIJL,

Onderwerp verplaatsing en restauratie
korenmolen "Aeolus" te Farmsum.

Datum 14 oktober 1974.

Geachte heer Jongsma,

Bijgaand doen wij u ter oriëntatie toekomen de gewijzigde plannen (2-tal tekeningen + kostenbegrotingen) met betrekking tot de afbraak, verplaatsing, wederopbouw en restauratie van de korenmolen "Aeolus" aan de Duurswoldlaan te Farmsum.

Overeenkomstig de verlangens van de bewoners van Farmsum en in overleg met de heer Doedens van uw commissie hebben wij de raad dezer gemeente voorgesteld de onderhavige molen te verplaatsen naar een terrein in het Borgshof te Farmsum (hoek Molenstraat/Borgstraat). De raad is in zijn op 26 september j.l. gehouden vergadering met dit voorstel akkoord gegaan.

Zoals uit bijgaande stukken blijkt is thans bij de molen ook een molenhuis geprojecteerd. Ter toelichting daarop delen wij u het volgende mede. De molen zal een kulturele bestemming krijgen. De ruimten binnen de molen lenen zich echter niet voor elk gebruik. Wij zijn van mening dat de gebruikswaarde van de molen aanmerkelijk wordt vergroot als er een molenhuis bijgebouwd wordt. Het onderhavige gebouw kan worden gebruikt als dorps huis c.q. verenigingsgebouw, vergaderruimte, repetitielokaal etc. Voorts zal het gebouw mede ten behoeve van de molen onderdak bieden aan toiletten, centrale verwarming en garderobe.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Voorts treft u aan een terzake door ons kollege verzonden brief aan de Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Delfzijl,

, secretaris.

, burgemeester.

Bijlage(n): th/lk

GEMEENTE

DELFSIZEIJL

Aan de Minister van Cultuur,
Recreatie en Maatschappelijk Werk,
Steenvoordelaan 370,
RIJSWIJK (Z.H.).

Uw kenmerk

Uw brief van

✓ Ons kenmerk
4513R/4e afd.

DELFSIZEIJL

Onderwerp Verplaatsing en restauratie
korenmolen "Aeolus" te Farmsum.

Datum 14 oktober 1974.

10 OKT 1974

Geachte heer,

Ten vervolge op onze brief van 23 januari 1974, nr. 338R/4e afd. delen wij u mede, dat in het nevenvermelde plan een wijziging is gekomen in die zin dat de molen niet meer zal worden verplaatst naar een terrein in het recreatieplan "Voolhok". Overeenkomstig de verlangens van de bewoners van Farmsum en na overleg met de raadscommissie voor de stadsontwikkeling en de Provinciale Groningse Molencommissie heeft de raad dezer gemeente in zijn vergadering van 26 september j.l. besloten de korenmolen te verplaatsen naar een terrein in het Borgshof te Farmsum (hoek Molenstraat/Borgstraat).

Het terzake uitgewerkte, gewijzigde plan met bijbehorende kosten begrotingen doen wij u hierbij - in tweevoud - toekomen.

Zoals uit deze stukken blijkt is aan het plan toegevoegd het bouwen van een verenigingsgebouw in de vorm van een molenhuis.

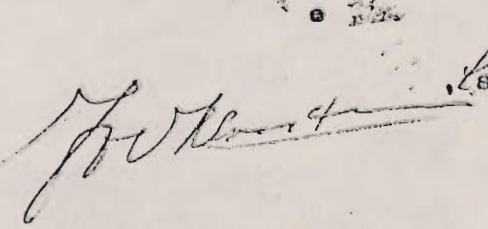
Wij verzoeken u thans de benodigde vergunning als bedoeld in artikel 14 van de Monumentenwet te verlenen.

Voorts verzoeken wij u de uitvoering van het onderhavige object in het kader van de aanvullende werkgelegenheid te bevorderen.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Delfzijl,

 , burgemeester.

 , secretaris.

Bijlage(n):

th mk

Aantekeningen van de P.P.D. bij het plan tot het verplaatsen van de windkorenmolen "Aeolus" te Farmsum naar de Borgshof Kantbrief Prov. Waterstaat 28/10/'74, nr. 13.021.

Aantekeningen

Omtrent dit plan is ook advies ingewonnen van de Provinciale Groninger Molencommissie. Met inachtneming van dit advies hebben G.S. aan de Rijksdienst voor de Monumentenzorg bericht, dat tegen verplaatsing ./.. geen bezwaar bestaat. Zie bijgevoegde fotocopies.

Ook de P.P.D. gaat akkoord met de nieuw gekozen plaats.

Uit de naderhand opgevraagde situatietekening met bodemdwersprofielen is gebleken dat ook qua hoogteligging met de plaatsing van de molen en het verenigingsgebouw kan worden ingestemd.

Met de gedachte van de Molencommissie dat het de voorkeur verdient door weglating van de verbinding tussen verenigingsgebouw en molen tot een gaver resultaat te komen, stemmen wij in. Ons is gebleken dat deze opmerking bij de Dienst Gemeentewerken Delfzijl gehoor vindt.

Nog enige opmerkingen:

De restauratie kan voor een belangrijk deel worden uitgevoerd door een timmerman-metselaar, die reeds met molenwerkzaamheden bekend is. Het molenmakersbedrijf zal ook niet zelf metselwerkzaamheden ter hand nemen.

Een C.V.-ketel op de zolder geeft een betere voorziening tegen ontploffingsrisico. Veel leidingen kunnen dan ook over de zolder worden gevoerd.

Op de tekening is in het zaaltje niet de vereiste nooduitgang aangegeven.

892 M29

130

AAN:

het College van
Gedeputeerde Staten
der provincie Groningen.

verplaatsing en restauratie
windkorenmolen Aeolus
te Farmsum, gem. Delfzijl.

november 1974.

Ten antwoord op uw kantbrief d.d. 28 oktober 1974, nr. 26.465, 1-ste afdeling, en op kantbrief d.d. 11 november 1974, nr. 28.743, 1e afd., berichten wij u het volgende.

Uit de brief d.d. 14 oktober 1974, nr. 4513 R/4-de afd., van burgemeester en wethouders van Delfzijl aan de minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk blijkt dat de gemeente een verplaatsing en restauratie van de windkorenmolen Aeolus te Farmsum voorstaat.

Dit plan is ons bekend. De nu overgelegde situering is gekozen na overleg met onder meer de Farmsumer gemeenschap, die de molen voor Farmsum wil behouden. Door hoge nieuwbouw is de huidige standplaats van de molen erg ongunstig geworden. Bovendien verkeert de molen in een zeer slechte staat. Met de gedachte van verplaatsing en restauratie van de molen kunnen wij instemmen. De nieuw gekozen plaats achten wij geslaagd. De molen met het ontworpen verenigingsgebouw zou een mooi centraal steunpunt voor het bloeiende Farmsumer verenigingsleven kunnen betekenen. Op deze plaats stond vroeger een watermolen; de Molenstraat is hiernaar genoemd.

In onze laatste vergadering werd in het voorgestelde plan de ontworpen verbinding tussen het verenigingsgebouw en de molen esthetisch minder geslaagd bevonden. Wij gaven de voorkeur aan een gave, vrijstaande molen.

De restauratie van de molen is door de Rijksdienst voor de Monumentenzorg reeds als R.G.O.W.-object aangemeld. Op de begroting van deze restauratie maken wij de aanmerking, dat onzes inziens de nieuw aan te brengen roeden wederom van zelfzwichting moeten worden voorzien. Zelfzwichting aan roe-

den is een stuk vernuft, dat vooral bij Groninger molen werd en wordt toegepast. Zelfzwichting kan daarmee min of meer als een streekeigen kenmerk worden gezien; bovendien garandeert ze veel meer dan bij zeilroeden een veilige en gemakkelijke bediening. Dit laatste is van belang, nu steeds meer molen in werking worden gehouden door leden van de gilde van vrijwillige, gediplomeerde molenaars. De opleiding hiertoe bestaat ook te Delfzijl.

Wij adviseren u met inachtneming van de twee bovengemaakte opmerkingen aan het plan medewerking te verlenen.-

Namens de Provinciale
Groninger Molencommissie:

(voorzitter)

B. Jongema

(secretaris)

PROVINCIAAL BESTUUR VAN GRONINGEN

Nr. 28.743/20, 1e afdeling.

Aan de minister van cultuur, recreatie
en maatschappelijk werk,
Steenvoordelaan 370,
Rijswijk.

BIJLAGEN:

ANTWOORD OP uw brief van 5 november
1974, nr. 257.051.

ONDERWERP: verplaatsing korenmolen "Aeolus" te
Farmsum.

GRONINGEN, 17 december 1974.
Postbus 610.

verzonden:

- 2 JAN 1975

In antwoord op uw terzijde aangehaalde brief betreffende het verzoek van burgemeester en wethouders der gemeente Delfzijl om een vergunning ingevolge de Monumentenwet voor de verplaatsing van de korenmolen "Aeolus" te Farmsum, berichten wij u, na ingewonnen advies van de provinciale Groninger molencommissie, het volgende.

De huidige standplaats van de molen is vanwege de omringende hoge nieuwbouw zeer ongunstig geworden, zodat verplaatsing gewenst, zo niet noodzakelijk is, wil de molen na de restauratie geen "dode" molen worden. Tegen verplaatsing bestaat bij ons dan ook geen bezwaar.

Wel vinden wij de ontworpen verbinding tussen het verenigingsgebouw en de molen minder geslaagd. Onze voorkeur gaat uit naar een gave, vrijstaande molen.

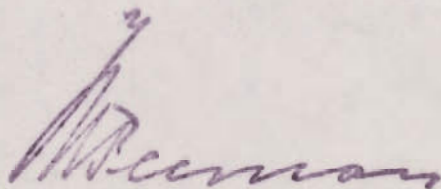
Naar aanleiding van het restauratieplan merken wij nog op, dat onzes inziens de nieuw aan te brengen roeden van zelfzwichting zouden moeten worden voorzien. Zelfzwichting aan roeden is immers een stuk vernuft, dat vooral bij Groninger molens werd en wordt toegepast, en is daardoor een streekeigen kenmerk. Van belang hierbij is ook, dat zelfzwichting een veiliger en gemakkelijker bediening garandeert; dit laatste speelt vooral een rol, nu steeds meer molens draaiende worden gehouden door leden van het gilde van vrijwillige, gediplomeerde molenaars.

Wij geven u daarom in overweging de gevraagde vergunning te verlenen, met inachtneming van de hierboven gemaakte opmerkingen.

Gedeputeerde staten der
provincie Groningen:

Voor eensluidend afschrift:
De griffier der staten van Groningen

get. E.H. Toxopeus, voorzitter.

get. J.H. Peeman, griffier.

Verplaatsing en restauratie
windkorenmolen Aeolus te Farmsum,
gemeente Delfzijl

Kb. Prov. Waterstaat 28/10/874, nr. 13.021
,, P.P.D. 6033

Aantekening P.P.D.:

Het verplaatsings- en restauratieplan is onlangs
besproken in een vergadering van de Provinciale
Groninger Molencommissie. Gemakshalve wordt naar
het advies van deze commissie, dat hierbij is ge-
voegd. verwezen.

Met de situering wordt dezerzijds akkoord gegaan.
M.I. is in verband met de mogelijke functie van de
gerestaureerde molen een verbinding met het vereni-
gingsgebouw wel comfortabel maar niet noodzakelijk.
Om esthetische redenen zou deze tussenbouw - zeker
in de thans voorgestelde vorm - niet te worden ge-
bouwd.

25/11/'74

De adj. dir. P.P.D.

advies verplaatsing molen te Oelpje naar Farmasum.

a. Pleats als aangegeven oecoon, ten pleatsse gevestigd. Het oost de grondslag hiervan waarop de molen + voeringgebouw is geprojecteerd 2 à 3 meter lager ligt dan de weg en rondom heen.

Opstijgt wel de noodzaak dat de ten pleatsse van 't project moet worden opgehoofd, door anders de molen in een kuil zal staan, en dat niet aanvaardbaar is van 't oecoon vanuit de omgeving.

Op tekening van Egm. Weken Oelpje is niet aangegeven de taluds die ontstaan dat de molen + voeringgebouw op een verhoging t.o.v. het omgevend terrein zal komen te staan.

Van te stellen is dat de Egm. eente enige aanvullende loot uitbreiden, en aangeeft dat het project o.a. de molen toch minstens 0,50 m boven de kruin van de hoofdweg de beoogde grondvlak v.a. molen niet moet bevinden de 2. g. molen-kuil.

b. De aansluiting met de te bouwen voeringgebouw aan de molen door middel van een putruimingsgang moet volgens het ingediende plan te veel aandacht is architectuur, de twee delen op uitbreiding te modern, en niet in overeenstemming met voeringgebouw + de molen. Vroegt om een eenvoudige uitvoering, wel aanvragen om 't gehele complex functioneel te laten droaien.

c. Enige kanttekening van 't ontwerp Verengingsplan en ontbreken garderobe ruimte is heel van ± 50 à 80 personen.

Er ontbreekt een nooduitgang in Zwaetje.

De c.v. ruimte kan beta op zolder worden
 aangelegd, in eerste plaats wellicht van
 eventuele ontvloering, en in de tweede
 plaats kunnen nu alle leidingen over zolder
 naar de radiator worden aangevoerd.
 dan zou de c.v. ruimte die zij komt
 op de begane grond kunnen dienen als
 garderobe ruimte.

van
 Norder
 12-12-74